

JAK NAPRAVIT BOLAVÁ ZÁDA

Petra Zelmer nebydlí u nás na Hluboké. Přesto by její profese leckoho mohla zajímat. Pracuje v Budějovicích jako fyzioterapeutka a je ve svém oboru opravdu dobrá. Jednak umí výrazně pomoci lidem, které bolí záda, měli úraz nebo to přehnali se sportem. Specializuje se zejména na problémy spojené se sporty jako golf, tenis, jezdeckví, plavání, atletika, lyžování a samozřejmě i na mnoho dalších. Připravuje preventivní programy pro sportovce, profesionály i laiky, ale i pro ty, kteří se rozhodli se sportem konfrontovat v pozdějším věku. Což je pro naše sportem prokvetlé město jedno plus.

Navíc ji můžete potkat i na našem golfovém hřišti a prozradím, že její handicap je hodně dobrý! A pokud máte koně, nebo psa, který má problém s pohybovým aparátem, pomůže jim také. Za koníky jezdí i hodně daleko. Petra je příjemný upřímný člověk. Ke každému svému »pacientovi« přistupuje individuálně, zakládá si na důvěře a profesionálním přístupem.

Petro, kdy jsi v sobě objevila tu touhu, nebo potřebu pomáhat lidem... a také zvířatům?

Já myslím, že to ve mně bylo odmalička. Zvířata miluju, a vždycky jsem měla tendenci se jim věnovat nějak víc, než je obvyklé. V době, kdy jsem hledala svou profesi tady v Čechách, ještě o fyzioterapii a masážích toho typu, které dnes dělám já, slyšet nebylo. A to nejen pro lidi, a už vůbec ne pro zvířata. Mojí představě o tom, co a jak chci dělat, se nic nepřibližovalo.

Takže já si tu moji představu naplnila, až když jsem vycestovala do zahraničí.

Začalo to v roce 2000 – v Irsku jsem se seznámila s oborem, který naprosto přesně naplnil moji podvědomou představu – jak pomáhat nejen lidem, ale i zvířatům. Potkalo mě tedy velké štěstí, že jsem mohla studovat, pracovat a získávat praxi v Irsku, v Německu a v Itálii. Měla jsem skvělé učitele, kteří mi předali veškeré své know-how v terapeutické oblasti. Přesto se ale stále vzdělávám a snažím se držet krok s nejmodernějšími výzkumy a postupy.

Podle mého jsi pro tuhle profesi stvořená. Zdědila jsi talent a citlivé vnímání pro bolístky lidí a zvířat po někom z vaší rodiny?

Ne, ne. Moji rodiče se naopak vždycky ptali, po kom jsem, nebo čím vlastně jsem... protože jsme žili ve městě a u nás vztah ke zvířatům neměl nikdo, ani můj bratr. Jen já.

Ale u tebe to není jen láska ke zvířatům, tu máme i my ostatní naivní milovníci pejsků a kočiček. Máš dar. A máš ho pevně v rukou a duši. Ty zvládneš jen tak mimochodem při obědě v letní zahrádce restaurace zachránit ptáče vypadlé z hnízda. Odchytíš ho, lžičkou od kafe mu vpravíš vodu do zobáčku – protože je parný den – a zařídíš bezpečné předání přímo vystrašené ptáci mámě. Ostatní jen koukají s otevřenou pusou.

Dnes je mi líto, že si někdy se svým »předurčením« nevíme rady dřív, nevěříme si,

pochybujeme, necháme si domlouvat od okolí – dále radši tu práci, která ti něco přinese. Ale dělat něco, co tě naplňuje, co umíš a po čem toužíš, je důležitější. I když k cíli někdy vede cesta trochu klikatá, a chvíli to trvá. Já musela počkat na dobré náhody a chvíli, kdy už jsem si dokázala sama rozhodnout, co chci.

A jak jsi získala možnost svůj obor vystudovat?

V Irsku jsem viděla, že u koní provádějí pourazovou rehabilitaci. To mě naprosto uchvátilo, a chtěla jsem se jí věnovat také. Jenže mi bylo řečeno, že to nejde jen tak. Nejdřív se musím vzdělat a získat diplom v rehabilitaci pro člověka a pak si teprve udělat další odborné kurzy se zaměřením na zvířata. A já tedy hledala cestu. Na universitě v College Cork jsem si našla a vystudovala obor, který mě dovedl dál. Jsem diplomovaný terapeut pooperační a pourazové terapie lidí, získala jsem titul I.T.E.C. Ten mě opravňuje používat techniky, které efektivně uvolňují bolest způsobenou úrazy, nadměrným sportováním, špatným životním stylem i vrozenými vadami, a to s dlouhodobým účinkem. Ačkoliv může být bolest chronická, vždy se snažím najít způsob, jak jí ulevit, či alespoň částečně odstranit. Tak můžu pomáhat lidem.

A pak už jsem se zaměřila i na zvířata. Absolvovala jsem další kurzy, kde jsem si prohloubila specializaci pro zvířata – fyzioterapii koní a psů. Obojí studium znamenalo samozřejmě nejen zvládnout teorii, ale taky praxi.

A tys pak měla příležitost učit se praxi pro zvířata u vynikajících odborníků.

Já měla to štěstí, že jsem se dostala na jedno z nejlepších irských pracovišť, kliniku určenou pro závodní koně nejvyšší třídy. Jmenuje se Tower Equine Hospital, v Glanmire, nedaleko Corku. Vede ji skvělý odborník, profesor Dr. John T. Hyde. Tady jsem měla možnost praktikovat pod jeho vedením a poznávat práci dalších špičkových veterinárních odborníků. Stala jsem se operační asistentkou, asistovala při různých operacích a po nich jsem si přebírala své budoucí pacienty, kterým jsem se věnovala při rehabilitaci. Byli to hlavně koně, klinika v Glanmire se jiným zvířatům nevěnovala. Nezáleželo na tom, jaký to je kůň. Prošlo nám pod rukama množství špičkových olympijských koní, ale i těch obyčejných rekreačních koníků. Parkuroví, drezurní, dostihoví koně.

Dr. Hyde byl skvělý učitel, a protože věděl, čím se chci zabývat, dál mě vedl, připravoval a vyučoval, předal mi spoustu vědomostí, které jsem potřebovala. A navíc mi umožnil, abych spolupracovala s příjemným starým pánem, kterého často zval na kliniku – všichni ho oslovovali děda John. Protože on uměl přesně to, co teď dělám já. Předal mi zkušenosti a své učení, které sám převzal od svého tatínka, dědečka a pradědečka, protože jeho předci se tomuhle umění v léčení koní věnovali po generace.

Další jedinečné techniky jsem se naučila na klinice Rehazentrum Steinberg

v Německu, kde mým koučem byl Dr. Matthias Baumann.

Je pravda, že »masáž« od tebe zdaleka nepřipomíná klasiku, na jakou jsme zvyklí. A je pokaždé trochu jiná, zřejmě podle toho, v jakém stavu momentálně tvůj klient je. Víš, že je v tom to správné fyzioterapeutické řemeslo, ale občas mi připadá, že jsi v Irsku, Itálii a Německu převzala tak trochu léčitelské metody, které asi kdekdo převzít neumí. Ty dokážeš svými rukama malé – velké zázraky. Nejen na nás lidech – pořád nechápu, jak ty, malá vzrůstem, dokážeš napravit záda velkému koni.

Ruce jsou totiž při téhle práci nejcitlivějším nástrojem. Můžeš si pomoci i různými pomůckami, ale rukama vnímáš nejvíc a nejvíc jimi také dokážeš předat. Nemyslím si, že pracuji s nadpřirozenými silami. Získávala jsem praxi tím, že jsem s tamějšími specialisty pracovala – s nimi, vedle nich, byli to skvělí odborníci, a já pomalu okukovala, nasávala, přebírala zkušenosti a získávala praxi.

Cítíš něco v rukách, když vyšetřuješ pacienty? Čím ta bolavá místa vnímáš?

Hodně hmatem, vnímám změny, ne, že bych cítila nějaké energie. Ale vnímám, jak je co v těle poskládáno, obratle jako skládačka, buď je složená dobře, anebo není. A svalovou hmotu také vyhmatáš, je jak má být, anebo cítíš její odlišnosti. To vše se snažím vnímat, rozlišovat rozdíly a snažím se v tom pořád zdokonalovat.

Liší se nějak výrazně třeba my línější lidi a sportovci?

Samozřejmě poznám na struktuře svalové hmoty, jestli mám před sebou sportovce, i pohyb těla sportovního typu člověka je trochu jiný... Přirozený pohyb bych samozřejmě lidem doporučila, protože naše tělo je děláno na pohyb. A čím víc ho necháváme bez pohybu, tím hůř. Tělo je živé a dodává si pohybem energii, může se pak dobře vyživit, okysličit, detoxikovat. I vnitřek našeho těla, naše orgány, jsou závislé na přirozeném pohybu.

Když porovnáš svou praxi pro lidi, a tu zvířecí, která je ti bližší?

To se asi nedá úplně srovnávat. Postup je v zásadě podobný, ať pracuješ s člověkem nebo zvířetem. Samozřejmě práci znesnadňuje fakt, že zvíře neumí přesně říct, kde ho bolí.

Ale na práci se zvířaty se mi líbí ta opravdová odezva. Člověk bývá takový – ne zcela objektivní. My máme určité vlastnosti, která zvířata nemají. My lidi svou objektivitu ztrácíme, umíme se tak trochu přetvářovat, předstírat, a tím, jak všechno chceme mít hned a rychle hotové, snažíme se všeobecnému spěchu přizpůsobit i průběh léčby. Kdežto zvíře je opravdové, já udělám svou práci a hned vidím výsledek. Zvíře nepředstírá, že se něco povedlo, když to není pravda. Buď to jde, nebo to nejde. Sice rehabilitace někdy trvá déle než

u člověka, ale pokud se podaří, je efekt trvalejší. My nad tím svým problémem přemýšlíme, kdežto zvíře ne, a dá najevo pouze skutečnost.

Dokážeš tedy ošetřit anatomii celého psa, celého koně a celého člověka?

Nejsou to jen záda, na která se zaměřuji, ale zvládnou jakékoli zranění kloubů, svalů, měkkých tkání, pohybovou disharmonii v těle. Nebývá to záležitost jediného sezení, pokaždé má můj vliv spíš určitý vývoj a navíc – trochu nepopulárně, musí na zlepšení »pacient« i trochu sám pracovat.

Člověk sobě musí pomoci cvičením nebo nápravou špatných stereotypů, a pokud má problém zvíře, musí tomu zvířeti pomoci zapracovat na problému jeho pán. Protože to zvíře neví, jak si pomoci. Určitým způsobem, cviky, šetřením pohybu a námahy, jinak vedeným tréninkem, se dá přispět ke zlepšení pohybového aparátu.

Máš ve svoji zvířecí praxi nějaké výjimečné příběhy, které ti uvízly v hlavě?

Samozejmě nasbírám příhody, ať už příjemné, nebo ty horší, ve kterých se v léčbě třeba nedostanu až tam, kam bych ráda. Ale je určitě spousta příběhů s dobrým koncem, kdy opravdu pomůžu. Měli jsme třeba případ výborného chovného hřebce, který kvůli bolesti zad nemohl skákat na chovné klisny – oplodňovat je – a to byl problém. Takže to byl důležitý zákrok, který se podařil. Ke spokojenosti chovatelů, hřebce a snad i těch klisen. Bylo by škoda, kvůli »bolavým zádům« přijít o dobrý genetický potenciál a kvalitní potomstvo.

Nebo jsou to »záračné« příběhy vyléčených koní, kteří shazují své jezdce – a když napravíme problém, který měli, ukáže se, že nebyli zlí, nebyli zlomyslní, ale prostě jim něco způsobovalo bolest, a proto se tak chovali. A ve chvíli, kdy se bolest odstraní, jsou z nich skvělí koně a rádi s jezdcem klidně a ochotně spolupracují.

Prostě to jsou problémy, které zvíře samo nevyřeší. Kůň neřekne, nesedej na mně, nejsem v pořádku, mám bolest. Záleží hodně na jezdcích, na člověku, aby byl vnímavý a přemýšlel o tom, proč se co děje. Musí si zjistit, jestli je to u zvířete psychický problém, nebo zdravotní. Protože když se nepříjemnost nebo bolest nechá působit dlouho, tak obyčejný fyzický zádrhel proroste až do psychiky a nastane dlouhodobý problém. Skoro bych řekla, že u zvířat je menší problém samotný fyzický úraz, horší bývá psychický dopad, protože z něj se pak zvíře dostává těžce a dlouho. A někdy bezvysledně. Bojí se, strach zůstává, i když problém nebo příčina odezní.

Být vnímavý. Tam se asi máme hodně co učit.

Funguje to i u lidí. Když si zlomíš nohu, i když už ji budeš mít uzdravenou – nebudeš úplně v pohodě. Našlapuješ na ni jinak, bojíš se bolesti, pozoruješ se, změníš pohybové poměry v celém těle, chvíli trvá, než si ověříš, jak máš fungovat. A u koní proces hojení trvá ještě déle. A lidi, protože nemají

trpělivost, na ně chvátají, a ta správná regenerace tam pak chybí.

Proto jsem začala vést semináře, kde lidi učím, aby si uvědomili, co pro zvíře zranění znamená, co pociťuje, jak dlouho to trvá, jak dlouho trvá léčba, regenerace. Jde o to si uvědomit, že člověk, pes, kůň, nebo jakákoli bytost, potřebuje určitý čas k tomu, aby se vrátila do normálu. Zajímavé také je, že i zdravého koně můžeme špatně ovlivnit, pokud na něm sedíme nesprávně, pokřiveně, nefyziologicky. Kůň se pak přizpůsobí naší špatné poloze a sám si negativně ovlivní posazení páteře.

Nevýhoda u koní je ta, že je využíváme vlastně pro ně nepřírozeně. Sedáme na ně, zatěžujeme je různými způsoby, pracujeme s nimi, používáme je tak trochu jako stroje. Ale kůň nebyl přírodou určen k tomu, aby mu někdo hopsal na zádech. Oni intuitivně ví, že jediný, kdo by mu mohl hupsnout na záda, je tygr, nebo vlk – a to znamená hrůzu, smrt, to mají vžitě jako pradávny reflex. Ale my lidi tohle nevnímáme, my si vždycky ze všeho vezmeme jen část poučení a po pravých důvodech nepátráme. Pro nás je kůň na ježdění a hotovo – a nenapadne nás, že díky nám má psychické problémy nebo zablokovanou páteř v oblasti krku nebo pod sedlem.

Myslím, že Česko je zemí kvalitních veterinářů. Ale dbalo, nebo dbá se také na psychiku zvířat?

U těch menších zvířat, pejsků a podobně, nejsme pozadu. Ale právě u koní si myslím, že se zatím nikdo jejich psychikou příliš nezabývá. Koně tady byli odjakživa, ale možnosti a způsoby, jakým se dneska využívají, tady dříve nebyly. Své dělá i tradice přerušena bývalým režimem, ne všichni, kdo se koním věnují, čerpali zkušenosti od svých předchůdců. V metodách tréninků koníků, v těch sportovních záležitostech, jsme pozadu. Ale je důležité, že možnosti vzdělávání tady jsou a hodně lidí se je snaží dohnat.

Poradíš, jak zacházet se zvířaty i po psychické stránce? Čím uvolníš a odreaguješ koně?

Je to o jednání se zvířetem, klid, pohoda, důvěra, nestresovat ho, aby kůň věděl, že může důvěřovat. Způsobů je víc, zvolím podle situace, povahy zvířete. Na živějšího lehavého koně musíš jít pomaleji, klidněji, ne hekticky. Někdy při své praxi zjišťuju, že kůň nemá psychický problém se mnou, ani při napravování, ani manipulaci, ale že ten problematický bod je páníček. A to někdy bývá kámen úrazu. Některé zákroky mohou být pro pacienta nepříjemné, třeba i bolestivé. Podobně jako nás někdy rehabilitace taky zabolí. Proto já při léčbě spolupracuji s majitelem zvířete potřebuji – a ona nefunguje, pokud nefunguje vztah mezi koněm a jeho člověkem.

Někdy je mi to líto, pokud dotyčný majitel je jaký je, jeho názory mu nevyvrátím, záleží na jeho povaze, a pak tedy občas vidím, že ten problém mezi koněm a pánem bude trvat a já sama o sobě ho napravit nedokážu.

Učit se prostě musí nejen kůň, ale i pán.

Když pak někteří lidi vidí, že to jde a funguje v klidu, přizpůsobí se a dobře to dopadne. Nejhorší je, že je dnes taková doba – doba stresu, výkonu a nedostatku času. Nejsme zvyklí dlouho čekat na nějaké výsledky. Ale určité věci nejdou hned. Když někdo má problém, který trvá rok a půl, a to tělo s tím zápasí, tak náprava nebude zázračná a na počkání. To bude chtít svůj čas a trpělivost.

A někdy se nepodaří sto procentní úspěch. Musíme mít i určitou smířlivost a pochopení, že něco už nebude dokonalé. Každý úraz s sebou nese traumata, která v těle zůstanou obtisknutá, určitá zjizvení, kost nesroste úplně hladce, zůstanou tam nerovnosti, prasklinky, může nastat kalcifikace a může se stát, že ne hned, ale po určitých letech nastanou nějaké problémy. Pokud si někdo zlomí nohu, neznamená to, že když mu srostla, že jeho tělo bude úplně zdravé jako předtím... ale musíme mít radost z každého pokroku a z těch výsledků, kterých jsme dosáhli.

Proto se ptám lidí, kteří ke mně přijdou, jestli třeba v místě, které je bolí, neměli nějaký úraz. Nemusí to být zlomenina, stačí třeba jen naraženina u kosti, nebo defekt svalu, který se slepí, sroste a začne působit problémy, omezení pohybu, nepříjemnosti, které se rozvinou třeba až po letech.

Jsi teď na vrcholu své praxe a dovednosti, teď už jen budeš využívat ovoce toho, co ses naučila?

Myslím, že ještě nejsem na vrcholu. Já bych řekla, že tahle práce zraje, není definitivní, že praxí, učením, poznáváním, ještě můžu jen získávat. Člověk i zvířata reagují různě, potkávám různé případy, různé spojitosti v těle, různá poučení – a já ve všech těch traumatech poznávám něco nového a ověřuji, jak dělat svou praxi co nejlépe. Takže můj cit v rukou se zlepšuje, a dnes dosahuji některých výsledků rychleji než dřív, protože ze zkušenosti už mám vypracovanou metodiku a cit. Určité pohyby těla a jeho reakce si jakoby promítám, u zvířat i u lidí se ptám, co se stalo, při jakém pohybu došlo k problému, a před očima si vybavím a přehraju filmíček té události. Představím si, co to udělalo se svaly, kostmi a klouby kolem zraněného místa. Jaký pohyb tělo udělalo a jak na něj reagovalo. Někdy to, že bolí někde, neznamená, že problém nastal přímo v tom místě.

Když si pochroumáš kotník, můžou tě ze změny pohybových vzorců začít bolet záda nebo kyčel a podobně. Musím si člověka i zvíře »přečíst«.

Někdy máme tendenci být nejchytřejší – chceme všechno hned umět, vědět, dokázat, vymyslet hned teď. Ale ani krejčí není dokonalý mistr hned po vyučení, člověk dokončí školu a neví nic – je na počátku všeho. Teprve postupem času získává zkušenosti. Což je hezké, ale pro někoho pomalé. Trochu pokory to chce. Jednak se pořád učí – a jednak pochopit, že hojivé procesy v těle neuspěcháš.

Je hezké, pokud tě práce uspokojuje a baví, máš z ní radost a pokud můžeš někomu pomáhat, je ta radost o to větší.

A pokud se dočkáš úspěchu – zjistíš, že tvoje práce je dobrá a pomáhá ostatním – dočkáš se také pochvaly a povzbuzení. To všechno je potvrzení toho, že to děláš dobře, posunuje tě to dál. Vděčnost umí projevit nejen člověk, ale i zvířata. A je velká odměna, když si můžu říct, tak jsme to dokázali! To, že potřebujeme za práci finanční odměnu, to je prostě řád tohoto světa, ale odměna v tom uspokojení a radosti z práce je dílem odměny, o kterou bych nerada přišla.

Nic není zadarmo. To že něco dokážeme, k nám nepřišlo zčista jasna, ani já své zkušenosti nezískala tím, že jsem okolo někoho prošla a jeho vědomosti na mě spadly. Ne, musíš si dlouho hledat, poznávat, vyšlapávat cestičku, je to perně zasloužená dovednost. K masážím používám pouze kvalitní 100% přírodní oleje a také pracuji s produkty tradičních výrobců přípravků pro péči o tělo. Potřebuju odvádět kvalitní práci, která funguje, která se povedla, které rozumím, jinak by mě to nenaplňovalo. Tuhleto lásku k profesi mám ráda i u jiných. Když jdeš koupit boty a věnuje se ti někdo, kdo nad tebou přemýšlí, místo aby ti nasadil první boty, které mu padnou do ruky. A tvrdil, jak ti sluší, zatímco tě budou tlačit.

Můžeme vedle koní a lidí, kterým pomáháš, zmínit ještě tvoji sbírku dalších zvířat? Ty jsi prostě trochu jiný člověk, než jaké jsem dosud poznala, protože zvířata tě milují.

Připomínáš trochu doktora Dolittle, nebo Jiřka ze Zlatovlásky, oba rozuměli řeči zvířat. Ač původem městské děvče, jsi odešla na venkovský statek a s rodinou ses obklopila zvířaty jako psi, kozy, prasátko, slípky, koroptvičky, havran. I na nich se učíš svému řemeslu?

Pro mě je každé zvíře přínosem – jako podle přísloví: kolik jazyků umíš, tolikrát jsi člověkem. Poznávám různé charaktery a vlastnosti zvířat. Jak se dokážou dorozumívát, co všechno se nám snaží naznačit, umí dát najevo co potřebují, a nejen svou mimikou. I když potkáte zvíře, které moc vyjadřovacích schopností nemá, ono to dokáže.

Chce to nehodnotit zvíře z našeho lidského pohledu, nevyvyšovat se tím, že umíme mluvit a oni neumí. Oni se umí vyjadřovat velice dobře, a každý pejsek má mnohem líp přečteného nás, než my jeho. Vlastně jakékoli zvíře o nás toho ví mnohem víc, než my si připouštíme. Je úžasné si to uvědomit, vzájemně si rozumět, umět si to přečíst, dokázat jim vyhovět... A oni pak vyhoví vám. Nezotročovat je. Zvířata mají svou inteligenci, to my jsme oproti nim úplně primitivní – ta jejich přizpůsobivost, co všechno dokážou.

Třeba zase příklad s koňmi: my je učíme něco naprosto nepřirozeného – posadíme se jim na záda – a každý člověk sedí na tom hřbetě jinak. Při ježdění se dávají koni určité pokyny, aby na ně mohl reagovat: klus, zabočit doprava, doleva. A ty pokyny provádí každý člověk taky jinak. Takže, každý jinak sedí, dělá jiné pohyby, má jiné zlovyky – ale ten kůň během chvilinky zjistí, co tím ten člověk vlastně myslí, pochopí, co se po

něm chce a udělá to. Vždycky obdivuju školní koně, na kterých se vystřídá spousta nováčků, kteří jim drkotají do těch zad a musí jim být strašně nepříjemní – a kůň jejich chyby napraví, je trpělivý a snaží se vyhovět, jak nejlíp může.

Skoro se divím, že tak málo koní nás nakopne a tak málo psů pokouše. Za to všechno, co jim provádíme my lidi. Proto já vždycky bývám na straně koní i psů, protože si uvědomuji, jaké neplechý jim děláme, a jestliže zvíře použije nějakou obranu, je za tím bohužel vždycky nějaká hodně velká chyba ze strany nás lidí.

Vy máte doma dva úžasně koně!

Jsou to rodilí Irové. Valášek, tomu je teď 26 let, byl velice dobrý sportovní kůň, bohužel po zranění už nemohl dělat vysoký sport a byl prodáván jako dobrý učitel. A jelikož jsem takového učitele potřebovala, tak jsme si ho pořídili. To je kůň mého života, charakter, přítel. A je potomek jednoho z nejlepších irských hřebců, takového už nikdy mít nebudu.

Klisničku jsem si brala ze špatných podmínek, byla týraná, té bylo 2,5 roku, když k nám přišla. Ona si polepšila. Ale my s ní máme starosti. Chtěla bych apelovat na to, že když kůň, nebo i jiné zvíře, má jako mladý zdravotní a genetické problémy, není stabilní, pak je opravdu doporučené, nenechat rodit další potomky. Ten kůň bude mít problémy, v určitém věku, po pěti, deseti letech, bude mít problémy. Nese v sobě nějaký otisk. Můžeš se starat jak chceš dobře, stane se z něj díky péči hezký koník, ale je to jako u lidí, jako u štěňat z množičen

– to, co v mládí uděláme špatně, co zanedbáme, ohrozíme, to se bohužel načte a ani velkou péčí pak nedokážeme odstranit následky.

Přesto všechno, že se setkáváš s bolestmi, problémy, je to krásné řemeslo, co máš. Pomáháš, a děláš to dobře. A napadá mě, že člověk by měl poslechnout hlas, který ho k něčemu povolává. Navíc mi připadá krásné, že s tvým mužem sdílíte lásku ke zvířatům společně. Ale zatímco ty umíš koně a psy fyzicky a psychicky napravovat a ulevovat jim, tvůj muž je výborný malíř a umí nádherné realistické – téměř encyklopedické – obrazy ptáků a jiných zvířat. Ty i on zvířata »umíte« – ač každý jinak. Ty je anatomicky vnímáš pod povrchem a tvůj muž jejich vizuální krásu a dokonalost dokáže přenést na plátno. Vy jste se asi hledali, až jste se našli. Možná byste měli vytvořit společnou knihu, s tvými zkušenostmi a Wolfgangovo obrazy.

Něco si občas zapisuju, když mám pocit, že je potřeba udržet nějakou zkušenost nejen v hlavě. Ale v paměti toho mám uloženo nejvíc. A protože nejsem spisovatel, pro mě by bylo psaní těžší. Každý máme dělat to, co umíme, a co nás baví.

Lidi si dokážou koupit koně a dělat s ním parkury, i když ten koník k parkuru vůbec není. I když on by mnohem líp dělal něco jiného a bavilo by ho to a byl by šťastný. Ale páníčci ho budou používat k čemu si předsevzali, a najednou jsou z toho všichni nešťastní a zničení. Kůň i oni. Prostě kůň nedělá to, co oni si nalinkovali. Je důležité si zvolit nejen správného koně

pro správný druh sportu, ale i správnou povahu toho koně. Z pohledu čínské medicíny, když si člověk ve znamení ohně vezme zvíře ve znamení ohně, tak si prostě nebudou vycházet vstříc, nebudou moci být spokojeni.

Samozřejmě jsme lidé omylní a je těžké vyvážit to správné, co potřebujeme. Někdy to náhodou vyjde, že člověka melancholického nastartuje temperamentní, veselý pes, ale někdy to naopak může být na závalu a je potřeba si vybrat psa podobnějšího naší povaze. A na to se někdy nedbá, my nerozumíme sami sobě, natož abychom pochopili, jaké kvality máme hledat u svého psa. Umět si najít vhodné plemeno k sobě je důležité, protože jinak z toho nebudeme mít ten dobrý zážitek, který potřebujeme my od zvířete a zvíře od nás. Pokud ho nechceme mít jen jako ozdabu. A to platí jak u psa, tak u koně, kočky nebo papouška – pokud chceme něčeho dosáhnout, nějak se obohatit, jak sami sebe, tak to zvíře, tak k sobě musíme najít tvora, který k nám bude patřit.

Když srovnáš Irsko, kde jsi dlouho pobývala – s Českem, jako zemí, kde má skoro každý doma nějakého zvířecího mazlíčka, jak to dopadne? Mají Irové zvířata rádi, a jaký je to vztah? Přirozenější než u nás?

My se tam stěhovali v roce 2000, tedy v době, kdy ještě nenastaly takové ekonomické změny, které pak trochu měnily celou Evropu. Ještě jsme přišli do takové »staré« doby, která na mě působila úžasně. A bylo smutné sledovat, jak se to tam mění. Já se pohybovala spíš na venkově, kde byl hezký pomalejší

styl života a krásná krajina. Tehdy dřív tam psy, i koně, brali spíš jako pracovní zvířata, ale hezky se k nim chovali, nebylo to zneužívání nebo trápení zvířat. Irové se i k těm zvířatům, které používají k nějaké službě pro člověka, chovají slušně. Ale samozřejmě tou změnou, novou dobou, tam přišly taky módní vlny, třeba mít určitého pejska nějaké módní rasy. Na začátku jsem tam neviděla tolik ras, jako pak později po těch pěti a více letech.

Porovnáš irskou povahu a naši českou? Mají Irové opravdu divoký temperament?

Já toho mám na porovnání evropských povah víc. Deset let jsme žili v Itálii, sedm v Irsku, za muže mám Němce, já jsem Češka, to je na sociologický průzkum. Povahy lidí v těch zemích jsou opravdu rozdílné a zajímavé. Mně osobně vyhovuje spíš italský způsob života, takový ten otevřený a temperamentní styl.

V Itálii jsme žili v oblasti Ligurie, což je docela uzavřená oblast – je to velice krásná část Itálie na pobřeží Ligurského moře, uzavřená Alpami. Liguřani mají povahu, která mi svým způsobem tak trochu připomínala tu irskou, jsou hrdější, mají charakter, jsou samostatnější, i když jsou otevření a chovají se i k cizincům velice přátelsky. A když někoho přijmou, tak ho přijmou, navzdýcky, nejsou falešní.

Evropa je příjemná v tom, že jedeš tři hodiny na tu či jinou stranu, a najdeš jinou řeč, jinou krajinu, jiné zvyky, je to pestré a je to krásné poznávat. Všude, kde jsem byla, jsem se mezi lidmi cítila velice dobře. Přátelsky přijatá.

Foto: Jan Pírgl